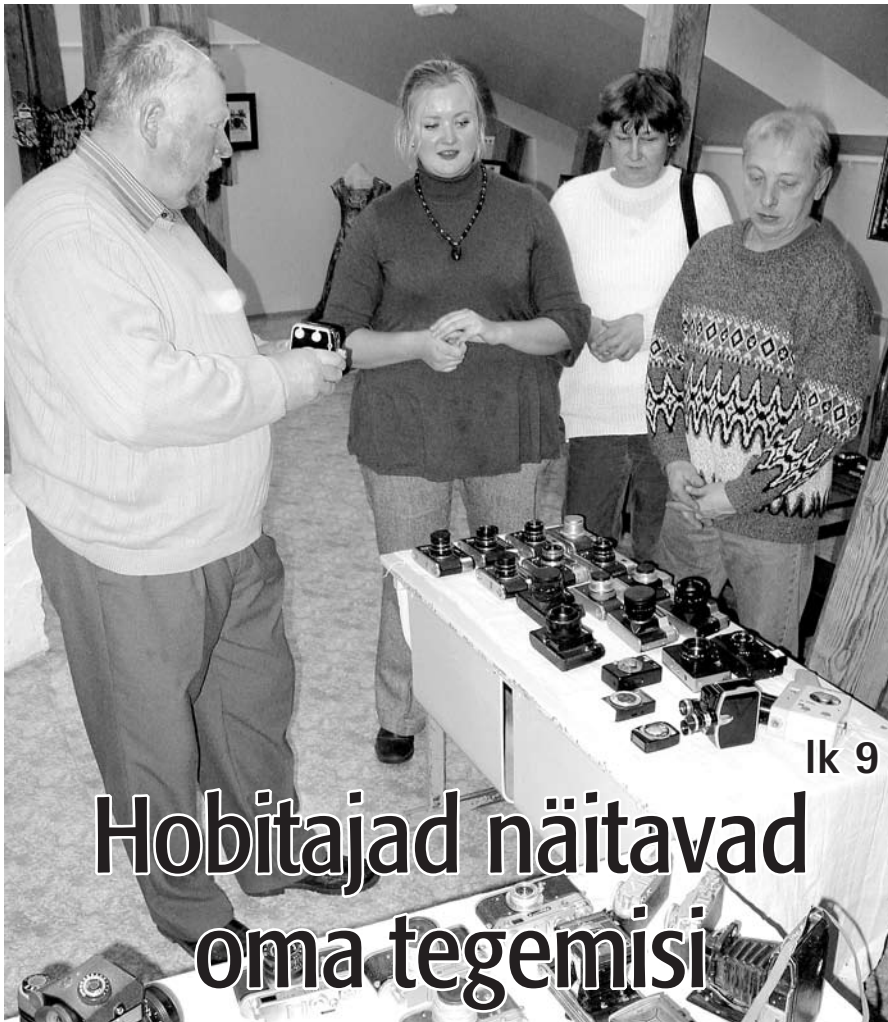

Tõstamaa Gümled

Nr. 2 (144) / Veebruar 2008

Tõstamaa valla ajaleht

Hobitajad näitavad oma tegemisi

Kaamerad näitusele toonud Jaan Lahe Kavaru külast tutvustab oma kogu kuraator Liina Käärile ja külalistele Katrin Tõnissonile ja Enno Kasele.

TÄNA LEHES:

2008. aasta
vapimärgi
kavalerid lk 2

Tõstamaa valla
eelarve 2008 lk 3

Volikogu teated lk 4

Lasteaiast lk 4-5

Kooli vastlatrall lk 5

Imeline Türgi lk 6

Karjääri-
planeerimine lk 7

Ermistu ja Tõhela
järve tervisest lk 8

Hea haridus on
kõige alus lk 10

Võrkpall ja
mälumäng lk 11

Lugemissoovitus lk 11

TULE VABARIIGI 90. AASTAPÄEVA TÄHISTAMA

Tõstamaa rahvamaja reedel, 22. veebruaril kell 19

PIDULIK KONTSERT-AKTUS

Valla vapimärkide üleandmine, alajoolise fotonäituse "Tõstamaa valla elust vabariigi algusaastatel" avamine

kell 20.30 TANTSUÕHTU

koos ansambliga Lehmakommionud

Tantsuõhtu pilet eelmüügis Tõstamaa raamatukogus 90.-.
Samal õhtul pilet 150.-

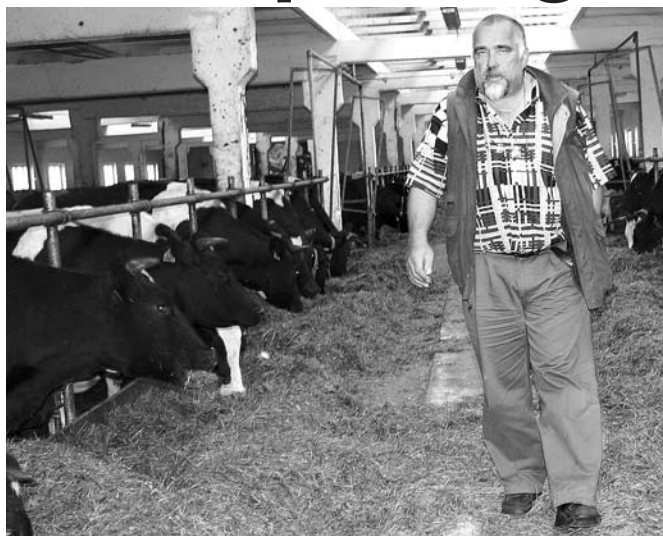
2008. aasta vapimärgi kavalerid

Peeter Lapp - kauaaegne Tõhela põllumajandusjuht ja kodukandi elu edendaja, aktiivne vallavolikogu liige aastatel 1999-2005.

Peeter Lapp sündis 29. aprillil 1955. aastal Tõstamaa haiglas. 1962. aastal läks Tõstamaa kooli, mille lõpetas 1970. aastal ja sama aasta sügisest asus ta õppima Tihe-metsa sovhoostehnikumi. Kohapeale tehnikumi lõpetamiset, 1974. aastal, asus ta tööle Tõhelasse Kiire kolhoosi peamehaanikuks.

Siis tuli vene kroonu suur-tükivägi ja uudismaa Rostovi, Gustanai ja Kirovogradi oblastites.

Tagasi tulles kutsuti Peetrit Tõstamaa sovhoosi, aga mees otsustas Pärnusse autokoloni nr. 3054G tööle minna. Algul oli ta lihtsalt autojuht ja pärast juba linnadevaheliste vedude peal. Venemaa sai risti põiki läbi sõidetud ja see

oli Peetri meelest tema kõige mõnusam tööperiood. Ta oli oma tööga väga rahul. Kuna tegu oli sõjaväelise ettevõttega siis sai Lapp ka leitnandi aukraadi kätte. Vahepeal andis ta põhitöö kõrvalt õppestõidu tunde keskkooli õpilastele.

Siis kutsuti teda Tõhela kol-

hoosi juhtima ja alates 8. oktoobrist 1990 kuni senini on ta oma elu Tõhelaga sidunud. Vahepeal sai kolhoosiaeg otsa ja kui 1993. aastal moodustati OÜ Tõhela juhtus jälle, et Peetrit tuli osahingut juhtima hakata. Ja nagu mees ise on kriitiline, küllap kehvasti juhatas, aga hea, et 2003. ol-

di veel müüdadav ja nii moodustati uus firma OÜ Tõhela Farmid, mille nõunikuna ta praegugi töötab.

Peeter ütleb, et tema on enast eluaeg lollina tundnud ning seetõttu ikka uudishimulik ja õpihimuline olnud. Oma karjääri võtab ta kokku nii: autojuhist salga ülemaks, rohijast kolhoosi esimeheks ja reamehest leitnandiks.

Kui Peeter sai teate vapimärgi omistamisest, poetas mees nii mõnegi pisara ja imestas, et kas tõesti juba nõnda vana.

“Eks andjad teavad paremini, mille eest vapimärgi andsid”, arvab Peeter. “Ju vist selle eest, et olen aidanud Tõhelas põllumajandust säilitada ja see tunnustus oli mulle tõesti ootamatu kuigi väga meeldiv tunne”, võtab Peeter asja kokku.

Edaspidi soovib mees endale palju tervist ja pikka iga ning mõnusaid gurmaanireise.

Eeri Kivimaa - kauaaegne kalur, Perni sadama ja sealsete kalurite ühistegevuse arendaja.

Eeri Kivimaa sündis 6. detsembril 1940. aastal Tõstamaa valla Kavaru külas neljalapselises kaluriperes teise lapsena.

Põhikooli hariduse omandas Pootsi koolis. Kuna isa sattus maohädadega haiglasse, pidi Eeri varakult tema asemel minema merele leiba teenima, sest teised lapsed käisid koolis. Nii saigi mehest 1957. aastast põline kalur.

Alguses töötas ta kolhoosis Kavaru, aga seoses abielumisega tuldi elama Pootsi. 1970. aastal avanes tal võimalus saada tööle kohalikku kaluribrigaadi.

Kogu elu on Eeri töötanud kalurina samas kohas kuigi vahepeal on muutunud kolhooside nimed ja ka riigikord.

Alustas Kavaru kolhoosis ja lõpetas Pärnu Kaluris. Praegu töötab mees füüsilisest isikust ettevõtjana.

Kuigi Kivimaa koolitee jäi lühikeseks, on ta mõnekuuliste kursuste käigus omandanud väikelaeva kapteni ja motoristi, laia profiiliga traktoristi ja kombaineri ning autojuhi load.

Eeri on kahe lapse isa ja neljale lapselapsele vanaisa. Praegu peab mees kõige tähtsamaks hoida tervist ja kui vähegi võimalust ikka mõni võrk merre viia.

Terve elu vaikselt moel oma tööd teinud mees ei oskagi öelda, et miks just talle vapimärk anti, aga igatahes on ta selle usalduse eest tänulik.

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam,
Internet: www.tostamaa.ee
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood ja raamatukogu, Tõstamaa bensiniijaam.
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 600tk

Tõstamaa valla eelarve 2008

Tõstamaa valla 2008. aasta eelarve koostamisel on lähtunud seaduste ja Tõstamaa valla õigusaktidega valaeelarve koostamisele kehtestatud põhimõtetest, õigusaktidega Tõstamaa vallale kui kohalikule omavalitsusele pandud kohustustest ning Tõstamaa valla kehtivatest lepingutest.

Vallaeelarve täitmist korraldab vallavalitsus. Vallaeelarvet täidetakse vastavalt tulude ja kulude loendile.

Tõstamaa vallavalitsus on seadnud eesmärgiks tagada valla tasakaalustatud areng, pakkuda kvaliteetset avalikku teenust, jätkata vallaasutuste kaasajastamist, pakkuda vallaelanikele rohkem võimalusi vaba aja sisustamiseks ning parandada sotsiaalteenuste kättesaadavust.

Eelarve tulud

2008. a kavandatud eelarve tulud=kulud on 26 635 000 krooni, mis on 16 % suurem, kui 2007. a eelarve.

Füüsilise isiku tulumaksu planeerimisel on aluseks võetud 2007. a tulumaksu laekumine 7 557 251 krooni. Maa-maksu tulu on 2008. a planeeritud 2007. aasta tasemele 1 400 000 krooni.

Eelarve tuludest moodustab maksutulud kokku 39 %.

Kaupade ja teenuste laekumine koosneb riigilõivudest, kooli ja lasteaia teenustest, transpordi tuludest, jõusaali kasutamistest, kultuuri teenustest ja sotsiaalteenustest. 2008. aastast ei laeku enam vallaeelarvesse hooldekodu kohamaks, sest SA Tõstamaa hooldekodu on iseseisev asutus.

Üüritulude planeerimisel on aluseks võetud kehtivad üürilepingud. Üüri tulu olulisemad laekumised on Pootsi maja, õpetajate maja üür, Sadama tee 1 üür, Tõstamaa rahvamaja (sh baari rent), biopuhasti rent, platsimaks jt, kokku 222 000 krooni.

	2007 eelarve	2007 täitmine	2008	
TULUD	100%		116%	
KOKKU	22 962 175	36 225 574	26 635 000	100%
tulumaks	6 200 000	7 557 250	9 000 000	34%
maamaks	1 400 000	1 423 500	1 400 000	5%
kaubad-teenused	1 062 200	1 991 848	755 000	3%
toetused	13 386 726	16 541 929	14 566 065	55%
muud tulud	879 839	879 839	868 193	3
vaba jääk	33 410	33 410	45 742	0
laen	0	7 797 798	0	
	22 962 175	36 225 574	26 635 000	

	2007 eelarve	2007 täitmine	2008	
KULUD				
valitsemine	3 582 985	3 707 423	3 430 000	13%
haridus	10 545 000	13 401 283	12 326 995	46%
kultuur	1 723 000	2 850 378	1 794 480	7%
sotsiaal	3 014 500	3 155 900	1 536 450	6%
majandus	2 144 000	7 204 647	3 730 060	14%
toetused	40 000	40 000	251 360	1%
laenu tagasimakse	812 145	812 145	1 565 655	6%
investeeringud	1 100 545	5 053 798	2 000 000	7%
KOKKU	22 962 175	36 225 574	26 635 000	100%

Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 55 %. Toetused koosnevad tasandusfondist, hariduse toetusest, toimetulekutoetus, sotsiaalteenusteks ja arenduseks, saarelise osaga valdade toetus, koolilõunaks, lasteaegade õpetajate palga- ja õpikeskkonna toetusest, mis on 2008. aastal uus toetus.

Muud tulud laekuvad: rajatiste ja hoonete müük, vee erikasutusest ja saastetasust, samuti pangaintressidest.

Vaba jääk on raha, mis on aastavahetusel nii pangas kui ka kassas.

Eelarve kulud

Eelarve ja selle täitmine erinevad aasta jooksul lisandunud projektidest ja töödest.

Valitsemise kulud (13%) on volikogu kulud ja vallavalitsuse kulud ning reservfond

Hariduse kulud (46%) on Tõstamaa keskkooli, Tõstamaa lasteaia, hariduse majandus, õpilastranspordile, toetus SA Tõstamaa Mõis tegevus-

kuludeks ja ülekanded teistele omavalitsustele, kus meie valla lapsed õpivad.

Kultuuri kulud (7%) koosnevad Tõstamaa rahvamaja, Tõstamaa raamatukogu, Pootsi raamatukogu, Tõhela rahvamaja/raamatukogu, spordi, trükiste ja kultuuriürituste kuludest.

Sotsiaali kuludeks (6%) on valla sotsiaaltoetused, toimetulekutoetused, puuetega inimeste toetused ja töötute tööhõive toetus. 2008.aastast tegusteb SA Tõstamaa Hooldekodu ja selle toetus on Tõstamaa hooldekodu real.

Majanduse kulud (14%) on Tõstamaa, Kastna, Kõpu, Seliste ja Tõhela kalmistud, valla teed, tänavavalgustus, Manija liinipaad, Pootsi maja ning valla majandus, jäätmepunkt, haljastus, keskkond.

Toetused (1%) on toetused korrakaitsele, omaalgatus projektidele, tervisekeskusele, SA Kihnu Väina Merepargile ja Pärnumaa Omavalitsuste Liidule.

Investeeringute (13%) kuludesse on planeeritud valla asutuste renoveerimised, kooli renoveerimise laenu tagasi maksmine, Manija liinipaadi tasu sissemakse ja osalus erinevatest projektidest taotletud investeeringuteks.

Reservfond on 250 000 krooni

Eelarve kulude planeerimisel on aluseks võetud valla asutuste eelnevete 2007. aasta eelarve täitmine kulude osas, taotlused 2008. aastaks, samuti põhjendatud taotlused personali- ja tegevuskulude muudatuste osas.

2008. a palgafondi planeerimisel on aluseks võetud keskmine palgatõus 20 %.

Õpetajate palkadeks eraldatud vahenditest on planeeritud palgatõusu kasvaks 22 % ning lisatud vahendid asendustööks. Tõstetud on õpetajate palga alammäär.

Reservfond on 250 000 krooni.

Karin Randmäe,
pearaamatupidaja

VALLAVOLIKOGU TEATED

Ülevaade vallavolikogu 15. veebruari 2008. aasta istungist

- Kuulati vallavanema infot lähiaja tegemistest.
- Valla vapimärgi saajateks valiti käesoleval aastal Eeri Kivimaa ja Peeter Lapp.
- Toimus valla 2008.a. eelarve teine lugemine, mille käigus kuulati revisjonikomisjoni esimehe Eduard Vilbre ettekannet ja võeti vastu aktid haridustöötajate, volikogu esimehe, vallavanema ja ametnike palgamäärade muutmise ning volikogu liikmetele hüvitise määramise kohta.
- Võeti vastu valla 2008. aasta eelarve kogusummas 26 635 000 krooni.
- Määrati audiitor valla ja valla osalusega äriühingute majandusaasta aruannete auditeerimiseks.
- Otsustati määrata valla munitsipaalomandisse taotletavate Kirikumõisa, Pärnu mnt. 2a, Seliste rahvamaja, Seliste külatoa, Seliste vallamaja katastriüksuste sihtotstarbeks sotsiaalmaa 100 protsenti.
- Anti nõusolek Tõstamaa vallas, Seliste külas asuva Vanaõue katastriüksuse jagamiseks kaheks eraldi katastriüksuseks ja määrati maa sihtotstarbeks Vanaõue katastriüksusel elamumaa 100 protsenti ja Pihlaka katastriüksusel maatulundusmaa 100 protsenti.
- Seoses aadressandmete korrastamisega kinnitati kohanime seadusest lähtuvalt kohalike tänavate ja teede nimed.
- Otsustati Määrata Tõstamaa vallas, Kavaru külas endise Kavaru aiandusühistu kinnistute piirkond väikekohana Kavaru.
- Otsustati Sorgu saare Majakavahi kinnistu munitsipaalomandisse taotlemine.
- Otsustati keelata alates 1.03.2008.a. Tõstamaa vallas alkohoolsete jookide jaemüük kella 22.00 - 07.00. Sätestatud piirangut ei kohaldata Tõstamaa valla territooriumil asuvatele tootlustasettevõtetele ja baaridele ning tunnustatud majutusettevõtetele, kui alkohoolse joogi jaemüük toimub kohapeal tarbimiseks.
- Tõstamaa vallavalitsus võib erandina lubada alkohoolsete jookide jaemüüki öisel ajal valla avalikel üritustel (näiteks jaanipäeval).

Postiljon minevikust

□ Seliste Meierei juures on üks tore vanahõnguline postkast.

Ja kuigi praegu postiljon sinna väga tihti midagi ei too, ei seisa see postkast tühjana.

Nimelt, keegi hea inime ne on sinna mitmel korral jätnud väga toredaid vanu ajakirju. Meiepoolne üllatus ja rõõm on igatahes väga suur. Ja väga põnev on neid sirvida!

Täname anonüümset "postiljoni" ning luban, et need ajakirjad säilitame ja paneme üles koos teiste va-

nade meierei asjadega kõigile vaatamiseks meierei üla-korrusel!

Rando Rand

Masinamehed teg

Veebruar on meeldiv kuu – vastlapäev, rotiaasta algus, sõbrapäev, vabariigi aastapäev. Vastlaliugu laskisimegi õues oma liumäelt, kõige suuremad lustisid savikas, kus oli veel natuke jääd ja lund. Hea tuju ja punased põsed said kõik.

7. veebruari hommikul kogunesid saali sabapeole suured ja väikesed hiired ja rotid. Vanemad olid meisterdanud lastele vahvad värvilised rotisabad, ei peetud paljaks valmistada lausa kostüüme-maske ning selga otsida kollaseid riideid.

Sabade mõotmisel selgus, et kõige pikemad olid Mathildal ja Kaarliil. Vanema rühma lapsed olid mõelnud endale vaimukad nimed: Kiku, Teravküüs, Rudolf, Traatsaba. Mängisime õpetajate eestvedamisel "Hiirelõksu" ja muid mängu, proovisime kinniseotud silmadega paberile joonistatud rotile saba taha panna.

Sõbrapäeva alguses heistas mulle Enari isa Janek Tuulmees ning kutsus lapsi Harjase firmale külla – enamus masinaid olevat praegu tehnoeskuse õuel. Kerge vihmababin ei takistanud minekut.

Jagasime lapsed viie täiskasvanu vahel ja iga grupp sai endale ühe onu, kes

neid masinate kabiinidesse aitasid tösta. Raadiotelefoniga võis omavahel juttugi ajada. Jälgisime, kuidas survepesur töötab ja kõik julged said seda ise samuti proovida. Teerulli ja traktorite kabiinides vaheldusid seltskonnad, lõpuks kutsus onu Janek kõik remondiruumi kokku.

Õpetaja Aidil paluti koos tüdrukutega metallplaadile part joonistada, mille Enari isa siis sädemete lennates välja löikas. Seejärel anti viiele lapsele korraga ette keevitusmaskid, ülejäänud keerasid selja või hoidsid käsi näo ees, sest keevituse jäl-

gid vallatu üllatuse

gimine ilma maskita teeb silmad haigeks. Piilu servad lihviti siledaks ning taha kirjutati "head sõbrapäeva". Tegime suure kopa sees, kuhu mahtusid kõik 25 last, ka ühispildi.

Siis viidi meid veel Väratisse, kus onud Rutmar ja Margus kaevasid uut veetrassi. Põnevat vaatamist jätkus hulgakas ajaks, nõrgemanärvilised täiskasvanud kiljusid, kui kopa kõik 4 ratas õhus olid ja tundus, et kohe läheb masin ümber. Kuid firmasse ei võetagi soss-seppi tööle. Iga mees peab hakkama saama kogu tehnikaga. Vahel, kui tegemist on suuremate objektidega, tulevad onu Madis, onu Aivar ja onu Peep appi.

Aeg kulus ruttu ja lõunasöögiks tuli lasteaeda tagasi jõuda. Üllatus ootas meid aga

lasteaia väravas, kui autodest võeti välja suur karp maitsvaid küpsiseid ja mitu kilo komme. Maiustasime kolm päeva! Suur tänu teile Janek Tuulmees, Maarjo Päästel, Madis Martson, Aivar Männamäe, Peep Elismäe, Rutmar Nurm ja Margus Sireli kõigi Tõstamaa lasteaia laste ja tädid poolt meile korraldatud vahva hommikupooliku eest! Sõbrapäeval läks igati korda!

Vanemad aga ehk ei paandanud, kui õhtul jalanõud ja riided porisemad olid, niisugust elamust ei saa lapsed mitte iga päev.

Vabariigi aastapäeva eel tahaks taaskord muuseumi Liinale külla minna ja vallamajas pole ka lasteaed veel käinud – mine tea...

Aita Lind

Maido Palusalu esimesed katsed lumelaul püsimiseks, koos instruktoriga

Kool käis Kuutsemäel vastlatralli pidamas

Eestpoolt tahapoole: Karlo Salu, Robert Rand, Heiko Mändla.

Imeliste avastuste maa – Türgi

Paar nädalat tagasi rääkis ühe tuttavaga sellest, et lähen kuueks päevaks Türgi. Tema küsis seepeale, et mis ma seal teen? Kui vastasin, et tööd lähen tegema, oli tuttav üpris hämmingus ja päris, et mis tööd siis Türgis ka teha on?

Ma arvan, et ma ei eksi väga palju, kui väidan, et Türgi ja türklased tekitavad väga paljudes põhjapoolsemate riikide elanikes vastakaid tundeid ning seda peamiselt negatiivses mõttes. Enamasti seostub Türgi eestlastele kas tüütute mustajuukseliste meestega, kes pealetükkivalt üritavad msn-is suhtlemist alustada või rangete usureeglitega. Positiivsena osatakse välja tuua vaid soojemat kliimat ja võimalust odavamalt kaupa koju muretseda. Sageli ei märgata sealjuures, et Türgi on Türgi nagu Eesti on Eesti, nii positiivsete kui negatiivsete omadustega. Õnneks oli minul ja Toomas Mital ning meie Vastse-Kuuste kooli kolleegidel võimalus oma eelarvamustes natuke korda lüüa.

Esiteks soojemat kliimat praegusel aastaajal Istanbulist ja selle lähistelt küll loota ei tasu. Seal sadas lund ja lõrtsi rohkem kui Eestis praegu ning tossud, mis ma kaasa pakkisin, jäidki kohvrast välja võtmata. Õnneks ei võtnud ma kaasa bikiine, millega randa minna, sest üks Vastse-Kuuste partner oli seda teinud lootuses randa pääseda ja türgi vetes supelda. Lootuseks see talle jäigi.

Teine eksiarvamus, mis pal-

Gazi Keskkooli laste esinemine külalistele ehk siis meile.

judel kindlasti on, on see, et Türgis on asjad odavamad kui Eestis. Tegelikult maksab seal bensiiniliiter enam kui 20 krooni ning suitsupakki eest tuleb välja käia ligi 50

Seal sadas lund ja lõrtsi rohkem kui Eestis praegu, ning tossud jäidki kohvrise.

krooni. Turult saab küll nahast jakke, rahakotte ja muudki soodsalt, kuid kes kaubelda ei oska, saab sealgi vastu pükse.

Aga mis mulle Türgis eriti meeldis, oli sealse kultuuri segu Euroopa ja Araabia omast. Istanbulis käies võis igal sammul märgata euroopalikke asju, kuid samal ajal oli kõikjal näha araabia kultuurile omast: mošeed, kutsepalvele, pikkades mantlites ja pearättides naised, kellest moodsamatel olid mantlid värvilised ja tunduvalt lühema tegumoega.

Õhus hõljus pidev vesipiibu hõng ning kaupluste ja restoranide ustelt meelitati möödujaid sisse astuma. Linnas ringi käies võis igal sammul märgata, kuidas kohalikud elavad, sest Istanbul pole mõeldud ainult turistidele. Väikestel kõrvaltänavatel küüriti pesu, kuskil söötis vana

mees koeri, kuskil oli tänav kinni, sest ehitusmaterjali laeti maha... Igapäevane eluolu oli seal nagu igal pool mujalgi, ainult, et tegelasteks Türgi inimesed ja tegevuskohaks Türgi.

Kuigi me veetsime enamiku Türgis veedetud ajast Istanbulis või Izmitis (linn, mis asub Istanbulist umbes 100 km kaugusel), viidi meid ka maale ehk täpsemalt siis mägedesse. Sõbrapäeva hommikul istusime grupiga bussi ja algas sõit ühte tol momendil nimetusse kampingusse hommikusöögile Izmiti lähistel. Bussisõit kulges meeletult järsakuserval ning läks stabiilselt ülesmäge. Alustasime sõitu koos hommikuse lumesajuga ning kui kohale jõudsime, oli teed katmas

juba korralik lõrtsikiht. Kogu kaunis sõbrapäeva idüll lõppes hetkel, kui buss ülesmäge mineval maanteel seisma jäi, et meid maha lasta, aga seisma kohe ei jäänudki, vaid vajus mitmeid meetreid tagurpidi, vaikselt järsakuserva poole. Sel hetkel tundsid vist praktiliselt kõik bussisistujad seda, mida tähendab hirm ja võimetus ise midagi korda saata...

Türki oma mitte-ametliku abikaasa juurde ma siiski ei jäänud, sest leidsin oma passi ja pileti üles.

Tegelikult lõppes asi muidugi hästi: buss jäi siiski pidama ja kogu grupp jooksis ülierksalt välja lume kätte. Hommikusöök kujunes tõeliselt mõnusaks istumiseks kämpingu kaminaruumis, kus nurgas vudisid ringi hiired ning lõkke peal keedetud türgi kohvi. Kui kõhud täis söödud ja rahvas juba vaikselt nihelema hakkas, juhtus see, mis Türgis ikka juhtuma peab – pulmad.

Kuna eestlane on naljaar-

mastaja ja türklane temperamentne, siis nii kujuneski, et ühel hetkel istusin salli silmadel keset kaminaruumi, vallalised naised tantsimas ümber minu ning eemal seismas häbelikult tumedasilmne peigmees. Vastavalt traditsioonidele meid lõpuks paari pandigi ning pulmatantsi tantsiti õnnesoovide saatel – Türki oma mitteametliku abikaasa juurde ma siiski ei jäänud, sest järgmisel päeval leidsin üles oma passi ja pileti, mille olin unustanud koolimajja koosolekuruumi.

Viimase reispäeva veetsime koos Vastse-Kuuste õpetajatega Istanbulis, kulutades viimaseid rahakotti jäänud liire ja nautides linna(m)elu Suurel turul ja kohalikes kohvikutes.

Tagasi koju jõudsin laupäeva õhtuks ning kui aus olla, Türgi lummusest pole ma veel siiani vabanenud. Mis siis, et seal oli sama külm kui meilgi, mis siis, et toidud olid kohati imelikud, mis siis, et me mägedes hirmu tundsin ning mis siis, et sageli oli vetsus ainult auk, kuhu häda teha – Türgi on koht, kuhu peab minema. Sest kui sinna mitte minna, on maailm jälle jupike vaesem.

Liina Käär
muuseumist

Mõtle oma karjäärile juba täna!

■ 8. veebruaril toimus Tõstamaa keskkoolis karjääriplaneerimisalane üritus 8. - 12. klassidele.

Peale toimunut imestasid mõned õpilased, kes siiani mingil põhjusel karjääriteemadest eemale jäänud, et see päev ei sisaldanudki ainult õppimisvõimaluste tutvustamist, vaid räägiti ka muudel teemadel. Tegelikult on nii, et karjääri mõistete sisu on viimasel aastakümnel muutunud – see ei tähenda enam ainult tööalasel karjääriredelil ülespoole liikumist.

Kaasaegses mõistes hõlmab karjäär kogu inimese eluteed koos kõigi erinevate rollidega. See tähendab oma tõise elutee planeerimist ja teiste elurollidega koos sobitamist, töö- ja eraelu kooskõlastamist.

On ju rahuldustpakkuvat töö kõrval oluline elukestev õppimine, hovid, elustiil, perekond, suhted teistega ja suhe iseendaga. Planeerimine eeldab inimesel teadlikku iseenda, oma soovide ja vajaduste ning võimete tundmaõppimist.

Loomulikult muutume ja areneme ajas, asume täitma uusi elurolle, teeme aeg-ajalt korrektiivse ja seetõttu pole kogu karjääri terveks eluks võimalik planeerida.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et karjäär on elu, millist ma endale soovin!

Siit tulenevalt oli karjäärialase ürituse eesmärgiks tutvustada õppimisvõimalusi (infomaterjalide ja kirjanuduse väljapanek), saalis said põhikooli lõpetajad koolivälilike slaidiprogrammi vaadata.

Loodetavasti äratas mõtteid psühhiaater Rein Luuk, kes kõneles vaimsest tervisest, alkoholismist ja narkomaaniast kui arst. Soovijad said omal valikul lühiteste teha, tulemuste põhjal arutleda ja mõtiskleda iseenda üle. Meditsiinitöötaja Eve Kääri abiga tegid õpilased väikest tervisekontrolli, mõõtsid vererõhku, kopsu- ja südame mahtu ja said soovitusi oma tervise hoidmiseks.

Meie üritusest olid kutsutud osa saama ka ligi kolmekümne Varbla, Lõpe ja Koonga põhikooli õpilast. Päeva lõpetuseks vastasid külalisõpilased J. Hollandi kutse-eelistuste testi küsimustele.

Loodetavasti oli päevast osavõtjatel midagi kasulikku oma "elumatka seljakotti" panna ja ehk oli see ka pisuke samm edasi enda tundmaõppimisel.

Eve Rõhu,
õpetaja

Tõstamaa vallavalitsus pakub tööd

TÕHELA RAAMATUKOGU JUHATAJALE-KULTUURITÖÖTAJALE

TÖÖÜLESANDED:

- Tõhela raamatukogu töö korraldamine ja lugejate teenindamine
- Tõhela muuseumitoa tegevuse korraldamine
- Tõhela rahvamaja tegevuse korraldamine

EELDAME:

- erialast kõrgharidust või raamatukoguhoidja kutsevalifikatsiooni 3. astet
- head arvutioskust
- kirjandushuvi ja -tundmist
- kultuuri- ja koduloohuvi
- väga head klienditeeninduse- ja suhtlemisoskust
- organiseerimisvõimet

Avaldus koos CV ja palgasooviga saata hiljemalt 10. märtsiks 2008 aadressil Tõstamaa vallavalitsus, Sadama tee 2, Tõstamaa, 88101 Pärnumaa või e-posti aadressil toomas@tostamaa.ee. Info tel 449 6180, 506 1930

Tõstamaa järvedest üldisemalt

Peale kalade huvitab paljusid kindlasti ka Ermistu ja Tõhela käekäik laiemas plaanis. Rohke taimestik, soostunud kaldad ja paks mudakiht mitmel pool põhjas võib jätta küllalt kehva mulje nende järvede seisukorrast.

Hea järv inimese jaoks on ilmselt see, kus kristallselge vesi katab mõnusat liivapõhja, mille kohal sagivad ringi arvukad kalad.

Hea järve enda jaoks on võibolla see, kui tal on potentsiaali pikka aega järvena püsida. Elustiku liigirikkuse seisukohalt võib aga väga hea olla ka mõni niisugune järv, mis pooleldi juba soostunud- maastunud.

Olles kunagi tekkinud meerväinana, hiljem laguunina ning lõpuks kaheks iseseisvaks järveks jagunenult on Ermistu ja Tõhela looduse poolt lauge nõoga. Ammuseid aegu meenutab mookrohi Ermistu järve põhjaosas, mis on omapärase iluga.

Hiljakesi Lääne-Eestit muutva maakerke tagajärjel tekivad ja hääbuvad ajapikku kümned madalad rannajärved, see on paratamatu protsess. Mõtlemata, õigemini looduse toimimist ette nägemata või sellest hoolimata tehtud ammused ja hilisemad veetaseme alandamised on seda maastumist oluliselt hoo- gustanud. Nii on näiteks Koi- gi järv Saaremaal juba suurel määral muutunud paadiga lä- bimatuks, jalgsi aga ka veel liikuda ei saa.

Sarnaseid toimetamisi on olnud ka Tõstamaal, kus järvi vaheldumisi alandati-tõs- teti, lisaks veel Ermistu järve väetati. Öhu käes mineralisee- rudes muutub lubjane muda- kiht eriti viljakaks kasvupin- naseks. Kas sellised järved on halvas seisundis?

Sarnases olukorras Endla järv on rikkaliku elustikuga ja priske kalasaagiga. Samas on aga muda ladestumise aladel suur oht ummuksile- jäämiseks, mida kuidagi hea seisundi alla arvata ei saa.

Linnud Tõhela järvel askeldamas. Foto: Eve Käär

Talvel lumekattega jää all pi- medas olles tarvitab taimestik ise hapnikku hingamiseks, or- gaaniliste setete lagunemine neelab seda aga erineva inten- siivsusega kogu aeg.

Teisest küljest – muda on neis järvedes tegelikult suu- repärane ja eriti just inimese jaoks, sest tegemist on väär- tusliku ja reostumata ravimu-

Öhu käes minerali- seerudes muutub lubjane mudakiht eriti viljakaks kasvupinnaseks.

daga. Nii on igal asjal ikka vä- hemalt kaks külge, enamasti aga veelgi rohkem.

Vee hapniku ja orgaanilise aine sisalduse kohta Ermistus on meie andmebaasis küll üs- na palju vanemaid andmeid (aastatest 1953, 1954, 1964, 1971, 1976, 1977, 1979, 1980, 2002), kuid varasemad uuringud pole olnud kuigi põhjalikud, sest tähelepanu

oli ikka kalandusel ning toi- teelementide sisaldusest vees ei leia midagi. Vesi on mõõ- dukalt kare (kalk), selle HCO₃ sisaldus enamasti 120 mg l-1 kandis.

Aastate lõikes on orgaani- liste ainete sisaldus märgata- valt suurem olnud kevadis- tes ja sügisestes proovides, kui järve piiravalt sooladelt on tugev sissekanne. Muidu jääb see aga raamesse, mis on omane kalgiveeliste roh- ketoiteliste järvedele.

Tõsi küll, 2007. aasta juuli lõpus, kui enne proovivõttu olid tugevad vihmagarad, tõusis huumusainete sisaldus samuti. Vee üldlammastiku ja -fosfori sisaldus olid aga ta- gasihoidlikud nii 2007. aasta kevadel kui ka suvel.

Ermistu järve taimestik koosnes 1950-ndail aastail peamiselt pilliroost ja järv- kaislast (kõrkjast) ning kon- naosjast. Muid taimi oli siis hoopis vähem, eriti just neid, kes vee all.

Peale järve muutvaid ette- võtmisi ilmus rohkesti mänd- vetikaid, kes olid 1977. aastal

ja on praegugi valitsevateks põhjataimedeks. Viimase 30 aasta jooksul pole märkimis- väärseid muutusi taimestiku koosseisus olnud, mistõttu paistab, et järv on suhteliselt stabiilses seisundis; edelao- sas muidugi tasapisi kinni- kasvav.

Põhjatipus ja idakalda vee- res on ka lageda põhjaga lii- vaseid-kiviseid alasid. Liiva- se põhjaga madalvett raamib mitmel pool rabarand. Prae- guste teadmiste põhjal koos- tatud Eesti väikejärvede sei- sundi hindamise skaalal saab Ermistu taimede järgi hindeks „hea“. Väikesemahuline mu- da kaevandamine on taimes- tiku ja järve üldise seisundi suhtes pigem soovitav.

Tõhela järve vee keemilis- test omadustest on Limno- loogiakeskuse andmebaasis teavet aastaist 1953, 1976- 1980, 1995 ja 2005. Toiteele- mentide sisalduse kohta leidu- vad vähesed andmed on heas seisundis rohketoitelisele jär- vele iseloomulike väärtustega ning võrreldes 1995. aastaga olid need 2005. aastal isegi

madalamad (näiteks suvine üldfosfori sisaldus 35–17 mg m⁻³). Vesi on mõõduka karedusega nagu Ermistuski või isegi pehmem – HCO₃ sisaldus suvekuudel harva suurem kui 100 mg l⁻¹, viimasel ajal enamasti väiksemgi, lähenedes pehmeveeliste järvede veele. Vee orgaaniliste ainete sisaldust näitav dikromaatne oksüdeeritavus on jällegi kõrge siis, kui valgalalt on parajasti tugev sissevool, muidu mitte.

Taimestikku on uuritud aastail 1952, 1977 ning 2005 ja 2006. Viimase, järjestikustel aastatel külastamise tingis see, et Tõhela järv on arvatud Kesk-Euroopa-Balti interkalibreerimisrühma järvede hulka, kui heas seisundis väga madal kalgiveeline järv. Interkalibreerimise põhjuseks on omakorda see, et Euroopa Liidul on üllas idee viia kõik oma veekogud aastaks 2015 vähemalt heasse seisundisse. Kuidas see reaalselt peaks teostuma, pole vist kellelegi selge.

Selleks, et üldse hinnata veekogude seisundit, on vaja võrrelda erinevas olukorras olevaid järvi ja jõgesid – milline on nende vesi ja elustik, et tekiks mingisugunegi hindamise skaala. Väga madalad järved on ekspertidele raske pähkel, sest tänu madalusele (ja paljudel juhtudel ka kinnikasvamisele) polegi nende hulgas võib-olla sääraseid, mis inimese arvates oleksid väga heas või heas olukorras.

Ometi on mitmete veekogude puhul see maastumine looduslik. Saarte ja Lääne-Eesti vanad merelähed-rannajärved on ümbruse poolest enamjaolt suhteliselt vähese inim mõjutusega.

Niisiis vaadati Tõhelat kahel järjestikusel suvel ja esimene suur üllatus oli üliharuldase nõtkena näirohu Najas flexilis (LK I kategooria liik!) mõnede võsude ulpimine järve keskosast pisut idakalda pool 2005. aastal.

Vaatamata hoolsale otsimisele ei leitud selle taime kasvukohta ning järgmisel suvel ei leitud teda üldse mitte. Taimestik oli üldse 2006 hoopis liigiväsem kui 2005. aastal.

Seega pole aastad tõesti veninud. Tuleb aga arvestada, et näirohi paljuneb ainult seemnetega ning iga aasta pole nende idanemiseks nähtavasti sobiv.

Tõhela on veesiseste taimede poolest üldse liigirikkam, ainuüksi penikeeli leidsime seal 2005. aastal seitse liiki (Ermistust 2007 kolm), sealhulgas haruldast punakat penikeelt (Potamogeton rutilus). Mändvetikate liike oli Ermistus mullu neli, Tõhelas 2005–2006 vaid üks, kuid see-eest rohkel hulgal. See oli kare mändvetikas, keda just head veekogude tunnusliigiks peetakse.

Tõhela on viimasel ajal nähtutest üks kõige vesikatku poolest rikkamaid järvi. Eriti järve lõuna- ja lääneosas olid madalvees mõlemal külastusaastal tohutud aasad seda sada aastat tagasi Eesti järvedes ja jõgedes levima hakanud taime, mis ka rikkalikult õitses (seegi on üsna harv nähtus). Ermistust on vesikatku viimati kirja pandud 1977.

Nii on need kaks lähedast ja sarnast järve oma taimestiku poolest ka märkimisväärsete erijoontega. Mis on selle kõige taga?

Kindlat vastust on raske anda, sest mõjutegureid, millest sõltub taimestik, on väga palju ja nende koostoimed keerulised.

Järvede veetaseme tõstmine seetõttu, et kõrge vesi on järve kinnikasvamise vastu ning kalade jaoks hea, on küll lihtne teha, kuid mõelda tuleks sellele, mis jääb vee alla. Tohutud massid surevat kaldataimestikku ja vähelagunenud turvast võivad vee muuta niisuguseks, et vähemalt kaladel läheb küll taastumiseks aega.

Suured järvenõgude puhastustööd on aga ilmselt ülejõukäivad. Praegu kulgeb Tõhela ja Ermistu areng muidugi tasapisi täitumise ja maastumise suunas, kuid mitte väga kiiresti.

Võibolla on parem mitte sekkuda, kui me ei suuda teha nii, et sellest tõepoolest head tuleks?

Helle Mäemets,

Limnoloogiakeskuse botaanik

Kevin Päästel oleks nii mõnegi auto koju kaasa viinud.

Aime Maruse laulmas.

Hobitajad näitavad oma tegemisi

Tegu on siis Tõstamaa muuseumi näitusega Tõstamaa vallarahva hobidest, kus oleme välja pannud erinevad kollektsioonid ja harrastused.

Väljapaneku eesmärgiks on tutvustada vallarahva huviseid ja tegemisi vabal ajal ning ühtlasi anda ideid, millega oma aega sisustada.

Näituse avamisel said kollektsionäärid, hobilised ise ka oma harrastusi tutvustada: nt Ants Lahe näitas ja tutvustas oma väga huvitava vanade fotoaparaatide kollektsiooni, Marge Päästel näitas ja rääkis ete

ning heidekottide valmistamisest, Maimu Juhkam rääkis sellest, kuidas ja miks ta hakkas tegelema kudumise, heegeldamisega ning Aime Maruse, kelle hobiks ja suurimaks kireks on laulmine, esitas kaks laulu näituse külastajatele.

Näitus ise jääb mõisa korstnasaalis avatuks kuni märtsi keskpaigani. Avatud on see T-R kell 13 - 16 ning kui korstnasaali uks on lukus, siis teeb raamatukoguhoidja Milvi ukse lahti. Kes soovib näitust muul ajal külastada, siis toimub see kokkuleppel minuga liina@to-stamaa.ee.

Muuseumirott Liina

Hea haridus = meelepärane töö + normaalne palk

Riigieksamid on varsti minevik ja ees seisab elukutse valik. Seda mõjutavad noorte huvid ja tahtmised ning vanemate võimalused toetada kodust kaugemal õppimist. Eluase, sõitmine, kehakatted, söök-jook – kõik see nõuab raha. Lisaks tuleb mitmete ametite õppimisel selle eest ka veel maksta. Muidugi saab õppelaenu võtta ja paljud noored käivad õppimise kõrvalt tööl, kuid kindlasti otsitakse ka võimalusi vähendada kulutusi.

Elamine sugulaste juures, mitme peale ühe toa üürimine, ise söögitegemine ja muud nipid (kahjuks ka harvemini kodus käimine) aitavad ots-otsaga toime tulla. Kindlasti ei tohiks noor, veel kasvav organism toidupuudusest kahjustatud saada.

Üks võimalus kokku hoida on õppida seda, mida valitsuse arvates riigile väga vaja on ja mille eest siis riik ise ka maksab. No näiteks minu erialal (sotsiaaltöö korraldus) maksaks õppimine TÜ Pärnu Kolledzis sotsiaaltöö korralduse tasulisel õppekohal 12 000 krooni semestris ehk kolmeaastase diplomiõppe

aja eest kulu kokku 72 000 krooni. Kuid et vajadus seda laadi spetsialistide järele on suur, anti meile võimalus sel aastal vastu võtta 25 tudengit riigi poolt kinnimaksud õppekohtadele.

Neile pääsemiseks peaks ületama nn lävendi, meie erialal on see 70. Arvutatakse nii, et kolme eksami tulemused: kirjand (korrutada koefitsendiga 0,3), võõrkeel(0,3) ja omal valikul parim kas matemaatikast, ajaloo, ühiskonnaõpetusest, keemiast, bioloogiast, füüsikast või geograafiast (0,4) liidetakse kokku. Kas ise või lapse abiga saab internetis minna meie kodulehele www.pc.ut.ee ja seal on sisseastumise peatükis eraldi lävendikalkulaator, mis kõik võimalused ära näitab.

Aga kõigepealt peab inimesel ameti vastu huvi olema.

Kui nüüd eksamid nii hästi ei lähe, siis jääb ikkagi võimalus astuda sisse tasulisse õppesse (lävend 55) ning

seejärel kandideerida tasuta kohtadele juhul, kui sealt 25-st midagi üle jääb. Kahel viimasel aastal ongi selline võimalus olnud ja täna õpivad kõik esmakursuslased tasuta kohtadel.

Avatud ülikooli (nn kaugõpe) õppima asumisel lähevad arvesse gümnaasiumi lõputunnistuse hinded (riigieksameid ei nõuta) ja õppekoha lävend on 55. Aga kõigepealt peab inimesel ameti vastu huvi olema ja kui see on olemas, siis räägiksin ma talle nii:

Sa saad hea sotsiaaltöö korralduse alase ettevalmistuse, mis võimaldab töötada erinevatel ametikohtadel, näiteks sotsiaaltöö spetsialistina kohalikus omavalitsuses, haiglas, koolis, politseis, nõustamiskeskuses, sotsiaalteenuseid osutavates asutustes jne. Meie lõpetanuid töötab samuti maavalitsustes ja ministereiumites ning ka välisriikides.

Pärast lõpetamist on Sul võimalik minna edasi õppima magistrantuuri Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli või välismaale.

Saad juba õpingute ajal praktilise töökogemuse ja

oled nii konkurentsivõimelisem.

Sa oled oodatud osalema üliõpilaste rahvusvahelistesse vahetusprogrammidesse ja koolitustele. Läbi erinevate projektide on Sul võimalus koos õpingukaaslastega rakendada ellu oma suurepäraseid ideid.

Sul on võimalik arendada oma meeskonnatöö, loova mõtlemise ja võõrkeelte oskusi. Õpingute tulemusena täienevad Sinu enesekäsitlus, mõjutamis- ja suhtlemisoskused ning Sa suudad valida mõjusamaid käitumisstrateegiaid ja ennast vähem kulutavaid abistamisviise. Sa omandad halduskorralduse, rahanduse ja ettevõtluse alused, mis aitavad Sul tulevikus tegutseda projekti- või sotsiaalasutuse juhina.

Eriala sobib Sulle, kui Sul on: soov töötada inimestega, soov õppida ja areneda, teha meeskonnatööd, hea suhtlemisoskus, avatus ja tolerantus. Lisainformatsioon www.pc.ut.ee, tel. 445 0543; 445 0521; 445 0537 või info@pc.ut.ee.

Valter Parve,
TÜ Pärnu kolledzi lektor

KADUNUD KOER

Kavaru külast kaduma läinud viie aastane **karvane punakaspruun** koer. Rinnaesine valge ning nina ja kõrvad mustad, reageerib nimele **Hugo**. Kaelas võib olla kaelarihm koos jupi ketiga.

Helistada telefonil 506 0856

TULE LAULULASTELE KAASA ELAMA

Tõstamaa rahvamaja reedel,
14. märtsil kell 12 XII Tõstamaa valla laste- ja noorte solistide konkursile 2008

MUUSIKA MEID KÕIKI SEOB...

KEVADPIDU TÕHELA RAHVAMAJAS
Laupäeval, 29.märtsil kell 21
Tantsushowga esineb S-STUDIO
tantsuks mängib Sirli ja Marek band
Pilet 50 krooni

TÕSTAMAA KIRIKUS

Reedel,
22. veebruaril kell 18

**EESTI VABARIIGI
90. AASTAPÄEVALE
PÜHENDATUD
JUMALATEENISTUS,**

teenib õpetaja Tiina Janno.

Enne ja pärast jumalateenistust on huvilistel võimalus tutvuda remonditöödega kirikus.

SPORT

Võrkpalliturniir

Võrgutajad - Kerli Brandt, Ivelin Midri, Imbi Alpius, Kristiina Lepik, Janek Jaansoo, Ago Adler, Joel Pulk, Kuldar Miidu.

□ Lõppes traditsiooniline Tõstamaa valla võrkpalliturniir. Osales neli võistkonda. Kahjuks jäi sel aastal kõrvale Pootsi ja juba mitu aastat pole osalenud keskkooli võistkond.

Jaauarikuu jooksul mängiti esmaspäeva ja kolmapäeva õhtuti Tõstamaa rahvamajas kokku 16 täispikka mängu ja finaalmängude järel reastusid võistkonnad:

VÕRGUTAJAD: Kerli Brandt, Ivelin Midri, Imbi Alpius, Kristiina Lepik, Janek Jaansoo, Ago Adler, Joel Pulk, Kuldar Miidu.

SAULEPI: Eve Arusalu, Janika Siig, Liina Pärn, Heinar Lillo, Tarmo Adler, Teet Tetsmann, Rainer Sutt, Harli Käärt

ALEV: Heili Timm, Kärt Somelar, Karoliine Kask, Aro Kütt, Tomek Jaansoo, Toomas Rõhu

TÕHELA: Aidi Lellsaar, Birgit Pere, Sigrid Rand, Riina Reinson, Andres Laur, Priit Adamas, Ville Vulkan, Jaak Tork

Mälumäng

Pootsi - Heili Timm, Karoliine Kask, Everett Darling Valdur Palits.

□ Tõstamaa jaauarimäng, mängujuht Toomas Mitt
POOTSI: Heili Timm, Karoliine Kask, Everett Darling Valdur Palits

MM: Anneli Võsa, Marek Lind, Kalev Martson, Enno Kase

TÕHELA: Kirsti Talu, Kaarin Reinson, Aare Sutt, Jaak Tork

Järgnesid võistkonnad Lõvisüda, Nulliring, Vaska, Üksteist, Einsteinid, See seal, Okas ja Optimistid.

Lugemissoovitus

□ Tere, hea lugeja. Oma laiskuse tõttu pole Sind pikka aega lugema utsitanud. Siinkohal püüan oma võlga veidi vähendada ja pakun korraga terve buketi viimasel ajal ilmunud uudistestest.

Alustan maailmakirjanduse tippeostest. Inglise kirjanik Doris Lessing sai hiljuti Nobeli preemia. Sel puhul ilmus eesti keeles romaan "Kõige ilusam unistus". Kuna Lessing on tuntud oma pahempoolse maailmavaate poolest, on tema teostes alati aukohal lihtsate inimeste elu.

Nimetatud teose peategelane Frances elab oma majas Hampsteadis koos kahe täiskavanud poja-ga. Poegadel on palju sõpru ja kõik nad on teretulnud selles sõbralikus majas. Peale peavarju pakub Frances noortele nii toitu kui hingeabi.

Väärib imetlust see ennas-tohverdav abivalmidus ja südamesoojus, mis selles rahvarohkes majas valitseb.

Ameerika kirjanik John Steinbeci sulest ilmus möödunud aasta lõpus eest keeles lausa kaks teost: "Karbitänav" ja "Hiirtest ja inimestest".

Mõlemad teosed on üsna sarnased, kirjeldatakse töönimete elu varakapitalistlikus Ameerikas (viletsad töötingimused, tööpuudus, pikad rännakud mööda maad töötöisinguil).

Tihti puudub Steinbecki teostes põnev süžee, kuid lugejat köidab värvikas ja kujunditerikas sõnakasutus ning elukõige suur empaatiavõime tegelaste argielu rõõmudesse ja muredesse. Lihtsalt loed ja naudid.

Nüüd siis mõni näide eesti kirjandusest.

Möödunud aasta lõpus ilmus Vaino Vahingult "Päevaraamat II", mis käsitleb aastaid 1974 - 1984. Vahingu halastamatu avameelsus enda ja tuttavate kultuuri-tegelaste elu tõusude ja mõõnade kirjeldamisel haarab lugeje kindlalt oma haardesse ja hoiab kinni lõpuni.

Vahingu elus toimuvad suured muutused: sünnib tütar, ta lahutab abielu Maimu Bergiga, võitleb vahelduva edu-ga "viinakuradiga" ja on pidevas rahahädas. Kahju andekast inimesest.

Ilmus ka Toomas Vindi "Mäluauguga naine".

Vint kasutab selle teose puhul harvaesinevat kirjanduslikku võtet. Peategelastest jutustaja esitab oma loo ainsuse

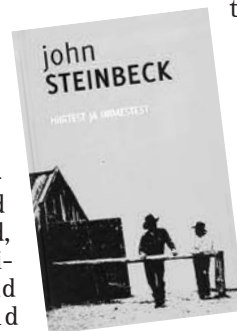
teises pöördes(Sa).

Minule see nõks ei meeldinud, tekitas segadust persooni ja teksti seostamisel.

Lugu ise algab intrigeerivalt. Peategelane on tunnistajaks julmale stseenile, kus eessõitvast autost viisatakse kraavi poolpaljas naine. Pealtnägija korjab naise üles ja viib oma maamajja.

Toibudes teeskleb naine mälukaotust ja püüab päästjale külge lüüa. Külgelöömise põhjus on üsna üllatav.

Edasi loe ise!

Veebruarikuu juubilarid

SALOMIA VARMA 86
ELFRIDE ARMILDE UDU 86
FLORIIDA IRDT 82
ADELE KÜTT 82
VILMA LÕÕBAS 79
LIIVIA TÕNISSON 78
VILMA PÄRNAPUU 78
AINO KOSENKRANIUS 77

PEET REILENT 76
HELGI SALUMETS 76
EDUARD ALUMETS 74
LIIVIA LANGUS 73
AIN TILK 71
AINO RAND 65
ANNE OJAKALLAS 60
ARNO SUTT 60

EDUARD KOTT
11.05.1937 – 26.01.2008

Õnnitleme!
22. jaanuaril 2008
sündis Hanna Jürgens

**OOTAME KÕIKI 15. MÄRTSIL KELL 19
TÕSTAMAA RAHVAMAJA
20. SÜNNIPÄEVALE!**

Tõstamaa rahvamaja 20

Tantsuks mängib ansambel Igatahes
Meie poolt pidu priipärast,
vastu võtame õnnitlusi,
kingitusi ja lilli!